

ละเมิด

มาตรา 420

มาตรา 420

1. ผู้ใดกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ
2. กระทำต่อผู้อื่นโดยผิดกฎหมาย
3. เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย และ
4. ผลที่เกิดขึ้นสัมพันธ์กับการกระทำ

420 : (1)

ผู้ใดกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ

การกระทำ

- การเคลื่อนไหวอิริยาบถโดยรู้สำนึกถึงการกระทำ
- หมายความว่ารวมถึงการงดเว้นไม่กระทำการที่ตนเองมีหน้าที่ต้องกระทำเพื่อป้องกันผล

จงใจ

การรู้สำนึกถึงผลเสียหายอันเกิดจากการกระทำของตน
แต่มิได้หมายความว่าต้องเจาะจงให้เกิดผล
เสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นโดยเฉพาะ

ประมาทเลินเล่อ

ไม่จงใจ

แต่กระทำโดยปราศจากความระมัดระวัง

ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์

และผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้

แต่หาได้ใช้เพียงพอไม่

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา

1. รถขของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5763/2541

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3015/2530

2. ห้างสรรพสินค้า/อาคารชุด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7471/2556

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5800/2553

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4223/2542

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5259/25513/2542

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา

3. สระว่ายนํ้า

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7292/2543

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2380/2523

4. ฟ้องผิดตัว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 976/2543

5. ระเบิดมือ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 769/2510

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา

6. กรุพละ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5129/2546

7. เบิกเช็ค/ธนาคาร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1795/2541

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6280/2538

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 583/2538

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2205/2542

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา

8. แพทย์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6092/2552

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7452/2541

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 292/2542

9. เทศบาล

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 761/2518

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา

10. กรมทางหลวง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1975/2528

11. การรถไฟ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2614/2522

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1340/2541

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1946/2520

420 : (2)

กระทำต่อผู้อื่นโดยผิดกฎหมาย

- การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หากผู้มีอำนาจกระทำได้ย่อมไม่ผิดกฎหมาย
เช่น บิดามารดาดาลงโทษบุตรตามสมควร

- รวมถึงการใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะทำให้เกิดเสียหายแก่บุคคลอื่น
ตามมาตรา 421

ผู้กระทำมีสิทธิซึ่งมีกฎหมายรับรอง

แต่การกระทำนั้นเป็นละเมิดจากการใช้สิทธิเกินส่วน
หรือแก่งัดผู้อื่นโดยผู้กระทำมุ่งต่อผลคือความเสียหาย
อันเกิดแก่ผู้อื่นฝ่ายเดียว

ถ้าความเสียหายเกิดแต่การฝ่าฝืนบทบังคับแห่งกฎหมาย
ใดอันมีที่ประสงค์ เพื่อจะปกป้องบุคคลอื่นๆ

ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ทำการฝ่าฝืนเช่นนั้นเป็นผู้ผิด

ตามมาตรา 422

เช่น กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

การกระทำโดยมีอำนาจ

ไม่เป็นการกระทำโดยผิดกฎหมาย

1. กระทำโดยกฎหมายให้อำนาจไว้
2. กระทำตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
3. กระทำตามสัญญา
4. กระทำละเมิดและได้รับนิรโทษกรรม
5. กระทำโดยได้รับความยินยอมจากผู้เสียหาย

420 : (3)

เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย

- ต้องเป็นความเสียหายต่อบุคคลอื่น
- ต้องเป็นความเสียหายที่แน่นอน ชัดเจน และไม่ไกลเกินกว่าเหตุ
  - * อาจตีราคาเป็นตัวเงินได้หรือไม่ก็ได้*
- ต้องเป็นความเสียหายตามที่กฎหมายบัญญัติใน มาตรา 420
- ต้องเป็นความเสียหายที่กฎหมายยอมรับหรือคุ้มครองให้
  - * เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย*

420 : (4)

ผลที่เกิดขึ้นสัมพันธ์กับการกระทำ

1) ทฤษฎีเงื่อนไข (Theory of Conditions)

“ถ้าไม่มีการกระทำ ความเสียหายย่อมไม่เกิด”

2) ทฤษฎีมูลเหตุเหมาะสม (Theory of Adequate)

“ความเสียหายที่จำเลยจะต้องรับผิดชอบ

จะต้องเป็นความเสียหายที่ตามปกติควรจะเกิด

ถ้าเป็นความเสียหายที่ตามปกติไม่ควรเกิดแล้วจำเลยไม่ต้องรับผิดชอบ”

สรุป

ผู้กระทำต้องรับผิดชอบในผลแห่งการกระทำต่อเมื่อความเสียหายเป็น
ผลโดยตรงของการละเมิดและไม่ไกลเกินกว่าเหตุ